

Dosarul nr. 2ra-526/21

Prima instanță: (Judecătoria Edineț, sediul Central) C. Prisacari
Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu

ÎNCHEIERE

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Babiuc Aliona
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și
Procuratura r. Briceni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat
prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 12 ianuarie 2021, prin care s-a
respins apelul declarat de Procuratura r. Briceni, s-a admis apelul declarat de
Babiuc Aliona și s-a casat parțial hotărârea Judecătoriai Edineț, sediul Central din
24 iulie 2020,

c o n s t a t ă :

La 24 octombrie 2019, Babiuc Aliona a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și
Procuratura r. Briceni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat
prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

În motivarea acțiunii, Babiuc Aliona a menționat că la 16 iulie 2016, în
temeiul plângerii depusă de Parașciuc Raisa, de către Inspectoratul de Poliție
Briceni a fost pornită urmărirea penală conform elementelor infracțiunii prevăzute
de art. 190 alin. (2) lit. c) și d) din Codul penal, pe faptul că activând în funcție de
director-interimar al Liceului Teoretic nr. 1 din or. Briceni, având scopul
dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere,
sub pretextul perfectării duplicatului diplomei de bacalaureat pe numele lui
Gorbani Veaceslav, a însușit de la Parașciuc Raisa suma de 800 lei, astfel
cauzându-i ultimei un prejudiciu material considerabil.

Ulterior, prin ordonanța Procuraturii r. Briceni din 16 septembrie 2016, a fost
pusă sub învinuire în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) și
d) din Codul penal, fiind dispusă reținerea sa.

Astfel, la 08 octombrie 2016, revenind în țară de peste hotare, la postul vamal Brunei-Rosoșeni, raionul Briceni, a fost reținută de către colaboratorii Inspectoratului de Poliție Briceni și adusă sub paza Procuraturii raionului Briceni.

Prin ordonanța Procuraturii r. Briceni din 24 octombrie 2016, a fost scoasă de sub urmărire penală și clasată cauza din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii.

Reclamanta a invocat că a fost trasă ilegal la răspundere penală, fiind reținută, fapt ce î-i acordă dreptul de a solicita repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

Babiuc Aliona a solicitat încasarea de bugetul de stat a sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu material, ce constituie cheltuieli de asistență juridică în cadrul cauzei penale și încasarea sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

De asemenea, a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 24 iulie 2020, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Babiuc Aliona.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Alionei Babiuc suma de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 12 ianuarie 2021, s-a respins apelul declarat de Procuratura r. Briceni, s-a admis apelul declarat de Babiuc Aliona, s-a casat hotărârea Judecătoriei Edineț sediul Central din 24 iulie 2020, în partea respingerii pretenției privind încasarea prejudiciului material și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis cerința înaintată de Babiuc Aliona împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și Procuratura raionului Briceni cu privire la încasarea prejudiciului material.

S-a încasat de la Ministerul Justiției în beneficiul Alionei Babiuc suma de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu material.

În rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că la 16 iulie 2016, în temeiul plângerii depusă de Parașciuc Raisa, de către Inspectoratul de Poliție Briceni a fost pornită urmărirea penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) și d) din Codul penal, pe faptul că activând în funcție de director-interimar al Liceului Teoretic nr. 1 din or. Briceni, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul perfectării duplicatului diplomei de bacalaureat pe numele lui Gorbani Veaceslav, a însușit de la Parașciuc Raisa suma de 800 lei, astfel cauzându-i ultimei un prejudiciu material considerabil.

Prin ordonanța Procuraturii r. Briceni din 16 septembrie 2016, a fost pusă sub înviniuire în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) și d) din Codul penal.

Ulterior, prin ordonanța Procuraturii r. Briceni din 24 octombrie 2016, a fost scoasă de sub urmărire penală cu clasarea cauzei din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii.

Instanța de apel a reținut că, deoarece în privința Alionei Babiuc a fost clasată cauza penală, aceasta este îndreptățită să solicite repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în temeiul art. 3 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 - tragerea ilegală la răspundere penală.

Or, intentarea cauzei penale în privința Alionei Babiuc, recunoașterea acesteia în calitate de învinuită și reținerea acesteia pe parcursul zilei de 08 octombrie 2016, denotă cauzarea suferințelor psihice, a unui anumit grad de frustrare și incertitudine, retrăiri, încordare psihică și stare de disconfort, iar cuantumul prejudiciului moral urmează a fi determinat proporțional acestora, motiv din care, hotărârea primei instanțe, în latura dată urmează a fi menținută.

Astfel, instanța de apel analizând în ansamblu toate circumstanțele cauzei, ținând cont și de statutul al reclamantei, care activa în calitate de director al Liceului Teoretic nr. 1 Briceni, a constatat că instanța de fond corect a apreciat faptul că, prejudiciul moral cauzat reclamantei în rezultatul acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii, urmează a fi evaluat la suma de 5000 lei.

Cu referire la pretenția reclamantei privind încasarea sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu material, instanța de apel a menționat că potrivit copiei mandatului eliberat de către avocatul Ivașciuc Antonina, la data de 08 octombrie 2016, ultima a reprezentat interesele Alionei Babiuc în cadrul cauzei penale, iar potrivit bonului de plată seria PL nr. 233467 din 08 octombrie 2016, Babiuc Aliona a achitat pentru serviciile avocatului suma de 5000 lei, prin urmare fiind existente temeiuri de încasare a prejudiciului material în beneficiul Alionei Babiuc în sumă de 5000 lei, care sunt probate prin înscrisurile respective.

La 01 februarie 2021, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Recurentul Ministerul Justiției, în motivarea recursului a menționat că la examinarea cauzei, au fost interpretate eronat normele de drept material.

Astfel a menționat că reclamanta fiind supusă urmăririi penale, în rezultatul acțiunilor întreprinse de către organele de urmărire penală, s-a constatat că aceasta nu este posibilă de tragere la răspundere penală, din motiv că în acțiunile acesteia nu sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale infracțiunii imputate, fapt care exclude temeinicia pretenției cu referire la faptul că a fost trasă ilegal la răspundere penală în sensul art. 50 din Codul penal.

Prin urmare, a specificat că se impune concluzia despre neîntrunirea condițiilor prevăzute de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 1545, de angajare a răspunderii statului pentru acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Cu referire la pretenția privind încasarea prejudiciului moral, recurentul a specificat că Babiuc Aliona nu a prezentat probe justificative care ar demonstra prezența unor suferințe cauzate, or, argumentele invocate întru motivarea pretenției de încasare a prejudiciului moral, poartă un caracter declarativ și formal, fără a

dispune de careva suport probatoriu și legal.

Totodată, recurentul a menționat că instanța de apel a omis să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe (existența unei dări de seamă a avocatului cu privire la asistența juridică prestată și justificarea onorariului) și respingerea altor probe (argumentele Ministerului Justiției) privind respingerea cerinței de încasare a prejudiciului material din lipsă a probelor, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

La 26 februarie 2021, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de către Procuratura r. Briceni și Babiuc Aliona la data de 05 martie 2021, iar de către Procuratura Generală la data de 09 martie 2021, conform avizelor de recepție (f.d. 176-178).

La 17 martie 2021, Procuratura Generală a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției, prin care a solicitat să fie admis.

La 31 martie 2021, Babiuc Aliona, prin intermediul avocatului Ivașciuc Antonina a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 12 ianuarie 2021.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 01 februarie 2021, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temeii de

casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari